

зв'язку особистості з власною культурою, що є надзвичайно важливим для українського суспільства в умовах збереження національної ідентичності. У сучасному світі, який характеризується технократичними й глобалізаційними процесами, гуманітарна освіта виконує не лише освітню, а й соціокультурну функцію. Вона сприяє формуванню ціннісних орієнтирів, розвитку критичного мислення та усвідомленню історичної спадкоємності. Ефективне виконання цих завдань можливе лише за умови якісної організації освітнього процесу, що відповідає сучасним викликам і потребам суспільства.

У сучасних умовах збереження гуманітарної складової в освіті набуває особливої значущості, оскільки гуманітарні знання та мислення сприяють формуванню культурної особистості та визначають гуманістичні аспекти людського буття. З урахуванням історико-культурних особливостей розвитку української освіти важливо досліджувати вплив глобальних змін на освітню систему. Це стосується не лише трансформації освітніх підходів, але й виховних процесів, що відіграють ключову роль у становленні особистості та підготовці майбутніх поколінь до викликів сучасного світу.

Ключові слова: гуманітарні науки, воєнний стан, здобувач вищої освіти.

УДК 378.147:378.22:37.07:005.3(477)

**READINESS OF FUTURE MASTERS OF EDUCATION FOR
MANAGEMENT ACTIVITIES: CONTENT AND STRUCTURE**

**ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТИ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ: ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА**

Георгій Яковенко

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
E-mail: h.r.yakovenko@gmail.com
ORCID 0009-0005-0737-1300
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

George Yakovenko

applicant of of the third (educational and scientific) level higher education specialty 011 Educational, pedagogical sciences
E-mail: h.r.yakovenko@gmail.com
ORCID 0009-0005-0737-1300
SHEI "Donbas State Pedagogical University", Ukraine

ABSTRACT

The article reveals the relevance of research on the formation of future masters' readiness for managerial activities, which is due to the challenges of the modern education system, which requires highly qualified managers capable of strategic planning, innovation and digitalisation. Education reforms, decentralisation of governance, globalisation and increased competition among educational institutions determine the importance of developing the managerial competence of future masters. Legislative acts of Ukraine and strategic documents emphasise the need to train specialists who will meet national and international standards in the field of education.

The analysis of scientific publications has revealed different approaches to the

study of the phenomenon of readiness for managerial activity. The key components of readiness are allocated: motivational, operational, emotional and volitional, and reflective, which form an integral system. It is emphasised that in most studies, readiness for managerial activity is considered as a dynamic combination of knowledge, skills and personal qualities necessary for effective work in education.

The aim of the study is achieved, in particular, on the basis of generalised approaches to the definition of readiness, the author proposes his own interpretation of the term as an integrative property of a personality that combines motivational and value orientations, professional knowledge, skills and abilities, as well as personal qualities necessary for the effective performance of managerial functions in the field of education. The article substantiates the structure of the studied phenomenon as a set of motivational and value, cognitive, activity and personal components.

The obtained results contribute to improving the training of masters of education, improving the quality of management of educational institutions and their adaptation to modern challenges and standards.

Key words: *future masters of education, readiness for management, professional training of masters of education.*

Актуальність теми. Актуальність проблеми формування готовності майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності зумовлена низкою сучасних викликів, які впливають на систему освіти.

Сучасна система освіти потребує висококваліфікованих управлінців, здатних організувати ефективну діяльність освітніх установ, адаптуватися до змін у суспільстві та керувати розвитком освітніх процесів. Майбутні магістри освіти мають не лише володіти теоретичними знаннями, а й вміти їх застосовувати в управлінській практиці, тому розвиток управлінської компетентності майбутніх магістрів визначає актуальність зазначеної проблеми.

Освітні реформи та децентралізація управління передбачає більше самостійності для закладів освіти, від управлінців вимагається готовність до прийняття рішень, стратегічного планування та управління ресурсами.

Сучасна освітня діяльність тісно пов'язана з інноваційними технологіями, цифровізацією процесів і необхідністю організації дистанційного або змішаного навчання. Майбутнім управлінцям важливо бути готовими впроваджувати інновації та ефективно використовувати цифрові інструменти в освітньому середовищі.

Зростання вимог до якості освіти визначаються глобалізацією та підвищеною конкурентністю між закладами освіти. Відповідно формування готовності до вирішення цих завдань є ключовим для підготовки магістрів освіти. Водночас, орієнтація на міжнародні стандарти вимагає інтеграції найкращих практик управління в освіті, що також підвищує актуальність підготовки магістрів до управлінської діяльності.

Управлінська діяльність в освіті вимагає розвитку не лише професійних компетентностей, але й лідерських якостей, комунікаційних навичок, емоційного інтелекту та здатності ефективно взаємодіяти з педагогічними колективами, батьками та учнями. Суспільство очікує від магістрів освіти здатності бути ефективними лідерами, які можуть не лише управляти, але й створювати умови для розвитку інноваційного освітнього середовища, яке відповідає потребам

сучасності.

Таким чином, актуальність проблеми формування готовності майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності обумовлена потребою в підготовці фахівців, які здатні ефективно відповідати на виклики сучасної системи освіти та забезпечувати її сталий розвиток.

Законом України «Про освіту» визначено, що заклади вищої освіти повинні забезпечувати якісну підготовку педагогічних і управлінських кадрів, здатних до інноваційної діяльності та стратегічного управління в умовах реформування системи освіти. Наголошується на важливості компетентнісного підходу в освіті, де управлінська компетентність є ключовою складовою професійної підготовки магістрів (Закон України «Про освіту», 2017). Ця норма посилена та розгорнута у Законі України «Про вищу освіту», наголошуючи необхідність відповідності змісту освіти національним та міжнародним стандартам, що вимагає високої якості підготовки кадрів для освітньої управлінської діяльності (Закон України «про вищу освіту», 2014) та визначаючи вимоги до керівників закладів освіти, що підкреслює необхідність наявності у них відповідної управлінської підготовки. Національна рамка кваліфікацій України також встановлює вимоги до рівня знань, умінь і навичок магістрів, включаючи готовність до стратегічного управління освітніми установами та впровадження нововведень, а також передбачає обов'язкову підготовку до управлінської діяльності, що має інтегрувати теоретичні та практичні знання (НРКУ, 2011). У Стандартах вищої освіти України магістерського рівня галузі знань Освіта/Педагогіка наголошено на необхідності розвитку загальних та спеціальних компетентностей, які дозволять майбутнім магістрам освіти реалізовувати не лише фахову, а й ефективну управлінську діяльність (Стандарти вищої освіти, 2021).

Реалізація вимог чинного законодавства з питань підготовки покладено в основу стратегічних документів розвитку освіти. Зокрема, Стратегія розвитку освіти в Україні до 2032 року орієнтована на забезпечення якісної підготовки управлінських кадрів, здатних до адаптації до європейських стандартів освіти та визначає розвиток управлінської діяльності як пріоритетний напрям у підготовці педагогічних кадрів (Стратегія розвитку освіти, 2022). У Концепції «Нова українська школа» (Концепція НУШ, 2016) наголошується на необхідності підготовки лідерів освіти, які володіють сучасними управлінськими технологіями, здатні працювати в умовах децентралізації та впровадження інновацій, а удосконалення програм підготовки магістрів освіти визначається як один із пріоритетів для реалізації реформи.

Отже, проблема формування готовності майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності є надзвичайно актуальним та знаходиться у активному дискурсі вітчизняних науковців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняному науковому дискурсі представлено широкий спектр психолого-педагогічних досліджень, що стосуються формування готовності здобувачів освіти до різних видів діяльності. Зокрема, проблематику загальної готовності вивчали О. Бойко, А. Капська, А. Линенко, О. Ярошенко; психологічний аспект готовності досліджували Л. Карамушка, О. Керницький, В. Моляко, О. Проскура; мотиваційну складову – Є. Томас; морально-психологічну – Л. Кондрашова та Г. Штельмах; професійну

готовність – О. Бикова й Д. Мазоха; а професійно-педагогічну – С. Корищенко та інші науковці.

Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить, що проблема готовності майбутніх керівників освітніх закладів до управлінської діяльності також є наразі актуальною та дискусійною. Це дозволяє виділити низку вузькоспеціалізованих напрямів її дослідження, таких як готовність до стратегічного управління – О. Лебідь, до ухвалення управлінських рішень – О. Тополенко, до маркетингового управління – С. Казакова, до управління якістю освіти – С. Одайник, впровадження інноваційних управлінських технологій – О. Видоборець тощо.

Водночас, результати аналізу літературних джерел свідчать, що питання готовності магістрів освіти до управлінської діяльності поки не стало окремим об'єктом ґрунтовних педагогічних досліджень.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Метою статті є авторське обґрунтування поняття «готовність майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності» та визначення його основних структурних елементів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Феномен готовності особистості до професійної діяльності є предметом уваги вітчизняних і закордонних науковців та практиків. Професійна готовність майбутнього магістра освіти є складним динамічним процесом, який безпосередньо залежить від взаємопов'язаних факторів та зв'язків, що формуються та проявляються на основі загальних закономірностей педагогічного процесу (Ковчина, 2000; Майборода, 1992).

Філософське поняття «готовності» розкриває внутрішній зміст, що виражається в єдності різноманітних властивостей і відносин. Так, А. Линенко розкриває зміст цього поняття «...як інтегроване системою утворення особистості, що характеризує її вибіркочувачу прогнозуючу активність при підготовці та включенні до діяльності. Готовність виникає в результаті певного досвіду людини, який ґрунтується на реформуванні позитивного ставлення до діяльності, усвідомленні мотивів і потреб у даній діяльності...» (Линенко, 1996).

Широке коло наукових досліджень у галузі психології присвячене проблемам готовності до професійної діяльності. Зокрема, А. Мороз розглядає «готовність» як стан, який підкріплено стійкими мотивами й психологічними особливостями. Це не що інше, як характеристика певного виду діяльності, яка включає такі компоненти: мотиваційний, орієнтаційний, вольовий та оцінювальний (Мороз, 1980).

Вчений О. Бойко, під готовністю педагога до управлінської діяльності розглядав інтегроване системне особистісне утворення, яке включає його переконання, погляди, мотиви, почуття, ставлення або настанову до навчальної та управлінської дійсності, особистісні, професійні, вольові та інтелектуальні якості, знання про об'єкт цієї діяльності та оволодіння технологією її реалізації, а також досвід практичного застосування (Бойко, 2005). Основні на його думку, були: психологічна, мотиваційна, морально-психологічна, професійна, моральна, професійно-педагогічна. Провідне місце займає саме психологічна готовність, яка є фундаментом для всіх інших видів готовності. Психологічна готовність педагога до управлінської діяльності – це складне динамічне психічне утворення, що виражає сукупність інтелектуальних, емоційних, мотиваційних, операційно-

управлінських і вольових складових його психіки в їх співвідношенні із зовнішніми умовами та управлінськими завданнями та включає взаємодію і взаємовплив мотиваційного, емоційно-вольового, пізнавально-оцінювального та інтелектуального компонентів (Махотнюк, Потапова, 2023).

Досліджуючи структуру готовності до професійної діяльності дослідниця Р. Сімко зазначає, що психологічна готовність до професійної діяльності включає такі структурні компоненти:

- мотиваційний компонент: усвідомлення високої ролі соціальної відповідальності та прагнення активно виконувати професійні завдання;
- операційний компонент: наявність знань, умінь та навичок, необхідних для реалізації професійної діяльності;
- емоційно-вольовий компонент: здатність до саморегуляції, стресостійкості та подолання труднощів у професійній сфері;
- рефлексивний компонент: здатність до аналізу та оцінки власної діяльності з метою її вдосконалення.

Ці компоненти взаємодіють між собою, формуючи цілісну систему, яка забезпечує готовність фахівця до професійної діяльності (Сімко, 2019).

Шестоपालюк О. характеризує управлінську діяльність викладача за такими напрямками: діагностичний, прогностичний, організаторський, комунікативний, мотиваційний, порівняльно-оцінний, емоційно-вольовий, гностичний, для реалізації яких педагог має володіти управлінською компетентністю. При цьому, під управлінською компетентністю викладача автор розуміє динамічне поєднання властивостей його особистості, що розвивається в професійно-педагогічній діяльності та визначає успішність організаційно-управлінського впливу на суб'єктів освітнього процесу. Він виокремлює такі компоненти управлінської компетентності: когнітивний, організаційний, комунікативний і рефлексивний (Шестоपालюк, 2013).

Продовжуючи вивчення підходів до означеної проблеми варто відзначити, що значний внесок у розв'язання проблеми формування готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності, зокрема управлінської зроблено вітчизняними педагогами-науковцями. Фундаментального значення набуває думка В. Кременя, що «...підвищення рівня фундаментальності професійної готовності майбутніх фахівців шляхом подальшого розроблення освітніх стандартів, які відображають сучасні вимоги до рівня кваліфікації, мобільності, сукупності професійно важливих якостей...» (Кремень, 2010).

Готовність до управлінської діяльності вітчизняна вчена О. Лебідь визначає як стійку здатність особистості виконувати управлінську діяльність, що включає такі аспекти: мотиви, інтереси, здібності, темпераментні й характерологічні особливості, знання і вміння, що дозволяють досягти високих результатів (Лебідь, 2018).

Розкриваючи зміст готовності майбутнього керівника ЗЗСО до застосування технологій педагогічного менеджменту, М. Швардак стверджує, що досліджуване поняття являє собою генералізовану здатність фахівця до виконання управлінських операцій та функцій на основі засвоєних теоретичних знань про цілі, зміст, алгоритмізацію та інструментарій технологій педагогічного менеджменту, сформованих мотивів щодо здійснення ефективної, свідомої технологізації управлінської діяльності, наявних у керівника професійно важливих особистісно-

рефлексивних якостей та набутого практичного досвіду, що забезпечує оптимальне застосування в педагогічному менеджменті сучасних технологій. У результаті наукового аналізу, в структурі готовності майбутніх керівників ЗЗСО до застосування технологій педагогічного менеджменту дослідницею виділено чотири взаємопов'язані компоненти: мотиваційно-ціннісний, змістовий, операційний та особистісно-рефлексивний. (Швардак, 2021).

Акцентуючи увагу на управлінській компетентності як ключовій у підготовці майбутніх магістрів педагогічної освіти, дослідники Г. Красильникова, С. Красильников та І.Герніченко зауважують, що саме вона забезпечує готовність майбутніх педагогів до ефективного виконання своїх професійних обов'язків щодо планування, організації та реалізації освітнього процесу, його моніторингу та контролю результатів діяльності, конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу та представниками зовнішніх стейкхолдерів, прийняття управлінських рішень на різних організаційних рівнях. Відтак, формування управлінської компетентності здобувачів вищої освіти дозволить у майбутньому застосувати набуті здобувачами освіти знання та уміння, досвід управління педагогічними проєктами під час виконання різноманітних адміністративно-управлінських функцій у сфері освіти, змінювати статусно-рольові характеристики особистості у педагогічному колективі (Красильникова, Красильников, Герніченко, 2023).

Таким чином, більшість дослідників говорить про необхідність формування у майбутніх магістрів освіти управлінської компетентності. Для нашого дослідження цінною є думка, про важливість формування готовності педагогів до компетентнісного вирішення професійних завдань, які направлені на вивчення можливостей та потреб здобувачів освіти; організацію взаємодії освітніх та громадських установ, дитячих колективів, батьків чи їх представників; участь в управлінні освітнім колективом; здійсненні самоврядування для якнайкращого вирішення професійних завдань; формування якісного освітнього та дослідницького середовища та ін.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, проведений аналіз наукових розвідок з питань змістовно-структурного розуміння поняття «готовність майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності» засвідчив значущість та актуальність даної проблеми та дозволив сформулювати власне бачення стосовно цього питання. На нашу думку, готовність майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності можна визначити як інтегративну властивість особистості, яка поєднує мотиваційно-ціннісні орієнтації, професійні знання, уміння та навички, а також особистісні якості, необхідні для ефективного виконання управлінських функцій у сфері освіти.

Структура готовності, на наш погляд, включає такі компоненти:

– мотиваційно-ціннісний компонент: усвідомлення значущості управлінської діяльності в освітньому процесі, наявність стійкої мотивації до її здійснення та прийняття професійних цінностей;

– когнітивний компонент: володіння системою теоретичних знань з педагогіки, менеджменту, психології та інших дисциплін, необхідних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень;

– діяльнісний компонент: наявність практичних умінь та навичок, що забезпечують реалізацію управлінських функцій, таких як планування,

організація, контроль та коригування освітнього процесу;

– особистісний компонент: розвинені особистісні якості, зокрема лідерство, комунікативність, відповідальність, стресостійкість та здатність до рефлексії, які сприяють ефективній управлінській діяльності.

Ці компоненти взаємодіють між собою, формуючи цілісну систему готовності майбутнього магістра освіти до успішної управлінської діяльності.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Бойко, О. В. (2005). *Формування готовності до управлінської діяльності у майбутніх магістрів соціального управління: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04*. Київ.

Верховна Рада України. (2014). *Закон України «Про вищу освіту»*. Закон від 01.07.2014 № 1556-VII. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>

Верховна Рада України. (2017). *Закон України «Про освіту»*. Закон від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>

Міністерство освіти і науки України. (2016). *Концепція нової української школи*. Вилучено з: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Кабінет Міністрів України. (2022). *Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки*. Розпорядження від 23 лютого 2022 року № 286-р. Вилучено з: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/strategiya-rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-na-2022-2032-roki>

Красильникова, Г., Красильников, С., & Герніченко, І. (2023). *Формування управлінської компетентності магістрів професійної освіти під час навчання в університеті. Академічні візії, (20)*.

Ковчина, І. М. (2000). *Педагогічна освіта в Польщі у 80-90 роках ХХ століття: Монографія*. За ред. Ничкало Н. Г. Київ: Логос.

Кремень, В. Г. (2010). *Філософія людодоцентризму в освітньому просторі (2-ге вид.)*. Київ: Т-во «Знання» України.

Лебідь, О. В. (2017). *Формування готовності майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу до стратегічного управління в умовах магістратури: теоретико-методичний аспект: Монографія*. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля.

Линенко, А. Ф. (1996). *Теорія і практика формування готовності студентів педагогічних вузів до професійної діяльності: дис. ... д-ра пед. наук 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти»*. Київ: Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України.

Матохнюк, Л., & Потапова, О. (2023). *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія», (4), 86–92*.

Майборода, В. К. (1992). *Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917–1985 р.)*: Монографія. Київ: Либідь.

Міністерство освіти і науки України. (2024). *Стандарт вищої освіти України. Другий (магістерський) рівень, галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність – 011 Освітні, педагогічні науки*. Вилучено з: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzeni-standarti-vishchoi-osviti>

Мороз, А. Г. (1980). *Формування готовності до педагогічної діяльності у майбутніх учителів: Психолого-педагогічні засади удосконалення підготовки фахівців в університеті. Збірник наукових праць, Дніпропетровськ: Вид-во*

Дніпропетр. університета, 71–75.

Кабінет Міністрів України. (2011). *Національна рамка кваліфікацій*. Постанова від 23.11.2011 № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-п>

Сімко, Р. (2019). Поняття готовності до професійної діяльності на сучасному етапі розвитку психологічної науки. *Збірник наукових праць «Проблеми сучасної психології»*, (13). Вилучено з: <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2011-13>

Швардак, М. В. (2021). Зміст та структура готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування технологій педагогічного менеджменту. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*, (1 (339), Ч. I).

Шестоपालюк, О. В. (2013). Управлінська компетентність викладача: зміст і структура. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, (34), 3–5.

REFERENCES

Boiko, O. V. (2005). *Formuvannia hotovnosti do upravlinskoi diialnosti u maibutnikh mahistriv sotsialnoho upravlinnia: Dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04*. Kyiv [in Ukrainian].

Verkhovna Rada Ukrainy. (2014). *Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu": Zakon vid 01.07.2014 № 1556-VII*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18> [in Ukrainian].

Verkhovna Rada Ukrainy. (2017). *Zakon Ukrainy "Pro osvitu": Zakon vid 05.09.2017 № 2145-VIII*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19> [in Ukrainian].

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2016). *Kontseptsiia novoi ukrainskoi shkoly*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> [in Ukrainian].

Kabinet Ministriv Ukrainy. (2022). *Strategiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky: Rozporiadzhennia vid 23 liutoho 2022 roku № 286-r*. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/strategiya-rozvytku-vishchoi-osviti-v-ukraini-na-2022-2032-roki> [in Ukrainian].

Krasylnykova, H., Krasylnykov, S., & Hernichenko, I. (2023). Formuvannia upravlinskoi kompetentnosti mahistriv profesiinoi osvity pid chas navchannia v universyteti. *Akademichni vizii*, (20) [in Ukrainian].

Kovchyna, I. M. (2000). *Pedahohichna osvita v Polshchi u 80-90 rokakh XX stolittia: Monohrafiia / Za red. Nychkalo N. H.* Kyiv: Lohos [in Ukrainian].

Kremen, V. H. (2010). *Filosofiia liudynotsentryzmu v osvitnomu prostori* (2-he vyd.). Kyiv: T-vo "Znannia" Ukrainy [in Ukrainian].

Lebid, O. V. (2017). *Formuvannia hotovnosti maibutnoho kerivnyka zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu do stratehichnoho upravlinnia v umovakh mahistratury: Teoretyko-metodychnyi aspekt: Monohrafiia*. Dnipro: Universytet imeni Alfreda Nobelia [in Ukrainian].

Lynenko, A. F. (1996). *Teoriia i praktyka formuvannia hotovnosti studentiv pedahohichnykh vuziv do profesiinoi diialnosti: Dys. ... d-ra ped. nauk 13.00.04 "Teoriia ta metodyka profesiinoi osvity"*. Kyiv: Instytut pedahohiky i psykholohii profesiinoi osvity APN Ukrainy [in Ukrainian].

Matokhniuk, L., & Potapova, O. (2023). Naukovyi visnyk Vinnytskoi akademii bezperervnoi osvity. Seria "Pedahohika. Psykholohiia", (4), 86-92 [in Ukrainian].

Maiboroda, V. K. (1992). *Vyshcha pedahohichna osvita v Ukraini: Istoriia, dosvid, uroky (1917–1985 r.): Monohrafiia*. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2024). *Standart vyshchoi osvity Ukrainy. Druhyi (mahisterskyi) riven, haluz znan – 01 Osvita/Pedahohika, spetsialnist – 011 Osvitni, pedahohichni nauky*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodychna-rada-ministerstva-osvity-i-nauky-ukrainy/zatverdzeni-standarty-vyshchoi-osvity> [in Ukrainian].

Moroz, A. H. (1980). Formuvannia hotovnosti do pedahohichnoi diialnosti u maibutnikh uchyteliv: Psykholoho-pedahohichni zasady udoskonalennia pidgotovky fakhivtsiv v universyteti. *Zbirnyk naukovykh prats*, Dnipropetrovsk: Vyd-vo Dnipropetr. universytetu, 71-75 [in Ukrainian].

Kabinet Ministriv Ukrainy. (2011). *Natsionalna ramka kvalifikatsii: Postanova vid 23.11.2011 № 1341*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-p>

Simko, R. (2019). Poniattia hotovnosti do profesiinoi diialnosti na suchasnomu etapi rozvytku psykholohichnoi nauky. *Zbirnyk naukovykh prats "Problemy suchasnoi psykholohii"*, (13). Retrieved from: <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2011-13> [in Ukrainian].

Shvardak, M. V. (2021). Zmist ta struktura hotovnosti maibutnikh kerivnykiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity do zastosuvannia tekhnolohii pedahohichnoho menedzhmentu. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka*, (1 (339), Ch. I) [in Ukrainian].

Shestopaliuk, O. V. (2013). Upravlinska kompetentnist vykladacha: Zmist i struktura. *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidgotovtsi fakhivtsiv: Metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy*, (34), 3-5 [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті розкрито актуальність дослідження формування готовності майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності, що зумовлена викликами сучасної системи освіти, яка вимагає висококваліфікованих управлінців, здатних до стратегічного планування, впровадження інновацій і цифровізації. Реформи освіти, децентралізація управління, глобалізація та зростання конкуренції серед освітніх закладів визначають важливість розвитку управлінської компетентності майбутніх магістрів. Законодавчі акти України та стратегічні документи наголошують на необхідності підготовки фахівців, які відповідатимуть національним і міжнародним стандартам у сфері освіти.

Проведений аналіз наукових публікацій дозволив виявити різні підходи до дослідження феномену готовності до управлінської діяльності. Виокремлено ключові компоненти готовності: мотиваційний, операційний, емоційно-вольовий та рефлексивний, що утворюють цілісну систему. Акцентовано, що у більшості досліджень, готовність до управлінської діяльності розглядається як динамічне поєднання знань, навичок і особистісних якостей, необхідних для ефективної діяльності в освіті.

Досягнуто мету дослідження, зокрема на підставі узагальнених підходів до визначення готовності, запропоновано власне трактування терміну, як інтегративної властивості особистості, яка поєднує мотиваційно-ціннісні орієнтації, професійні знання, уміння та навички, а також особистісні якості, необхідні для ефективного виконання управлінських функцій у сфері освіти. У

статті обґрунтовано структуру досліджуваного феномену як сукупність мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльнісного та особистісного компонентів.

Отримані результати сприяють удосконаленню підготовки магістрів освіти, підвищенню якості управління освітніми закладами та їх адаптації до сучасних викликів і стандартів.

Ключові слова: *майбутні магістри освіти, готовність до управлінської діяльності, професійна підготовка магістрів освіти.*

УДК 364-053.9:378.147(477)

SPECIFIC OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SOCIAL WORKERS FOR WORKING WITH THE ELDERLY IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF A PEDAGOGICAL UNIVERSITY

СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДЛЯ РОБОТИ З ОСОБАМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Олександр Кузнецов

здобувач 3 освітньо-наукового рівня вищої освіти, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
E-mail: kuznecova2020@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8645-9848
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Oleksandr Kuznetsov

applicant of the 3rd educational and scientific level higher education specialty 011 Educational, pedagogical sciences
E-mail: kuznecova2020@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8645-9848
SHEI «Donbas State Pedago University», Ukraine

ABSTRACT

The article is devoted to the study of the features of professional training of future social workers to work with the elderly in pedagogical higher education institutions. The author analyzes the relevance of this problem in the context of socio-economic challenges, demographic changes and digitalization of society. Training of highly qualified social workers is an important element of ensuring the social security of the state, especially in conditions of a difficult socio-economic situation. The paper considers the regulatory and legal support for the training of social work specialists, in particular the standards of higher education in the specialty 231 «Social Work». The main areas of professional training are highlighted, which provide for the formation of general professional and specialized competencies. The author analyzes the educational and professional program «Social Work» of the State Higher Educational Institution «Donbass State Pedagogical University», where training is carried out on the basis of motivation for professional self-improvement, the search for innovative approaches to the implementation of social support, the adaptation of foreign experience, etc. Special attention is paid to the course «Social Gerontology», the successful completion of which allows students to better understand the features of aging, the psychosocial aspects of the lives of older people and the forms of providing social support. The article suggests ways to improve the educational process,